

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM.

Ára: 30 fillér

1962. MÁRCIUS 27.

Megindult a közgazdász továbbképzés

Március eleje óta egyetemünkön új tagozat működik végzett közgazdászok továbbképzésére. Tekintettel arra, hogy az első előadások már minden témából elhangzottak, felkerestük a tagozat főelőadóját, Halász Kálmánt elvtársnót és érdeklődtünk eddig nyert tapasztalatairól.

Milyen tárgyakból indult el az oktatás? — kérdezzük.

Négy témakörből tartunk előadásokat — válaszolja Halász elvtársnó, — matematikából, a szocializmus politikai gazdaságtanából, munkagazdaságtanból, azonkívül az anyagi érdekelttség — anyagi ösztönzés problémáiról. Ezeket kívül az Építésügyi Minisztérium is megrendelt speciális építőipari technológia előadássorozatát, de ez kevésbé közgazdasági jellegű.

Mi a célja a közgazdász továbbképzésnek?

Lényegében az, hogy a gazdasági élet vezetőivel meg kell ismertetni azokat a legújabb eredményeket, amelyeket természetszerűen nem ismerhetek meg annak idején hallgatókorukban. Kisebbszámban jelentkeztek az előadássorozatra egyéb diplomások is, valamint néhányan olyanok, akik nem rendelkeznek egyetemi diplomával. A hallgatók összetételéről sajnos számszerű adatok még nem állnak rendelkezésre, de az idevonatkozó statisztikák nonszokásra elkészülnek.

Nagy volt-e az érdeklődés az előadások iránt?

Rendkívül nagy. A matematika előadásokat közel 500

fő látogatta és 200 fő felett van a munkagazdaságtan és anyagi érdekelttség előadások látogatottsága is. Jellemző az érdeklődés mértékére, hogy bár február 15-én volt a jelentkezések határideje, még most is akadnak, akik szeretnének beiratkozni. Bár az ilyesmi nagy hanyagságra vall, napjegyek biztosításával lehetővé tettük, hogy az előadásokon így is részt vehessenek azok, akik ezt a maguk számára szükségesnek tartják.

Hány félévig tart az oktatás?

Négy félévig a matematika, a munkagazdaságtan kettő, a pol-gazd, és az anyagi érdekelttség egy-egy félévig. Sajnos, meg kell mondanom, hogy a jelenlegi előadássorozatot vidékiek igen kisszámúban tudják csak látogatni a nagy távolságok miatt. Akik jönnek, azok is főleg Budapesthez viszonylag közelségi vállalatoknál dolgoznak, például Dunaujvárosban, Nyergesújfalu, Vácott stb. Ezért szeretnénk ősszel vidéken is előadásokat szervezni, ennek a konkrét megvalósítása azonban nagy nehézségeket okoz, s még nem tudjuk ezeket hogyan hidalhatnánk át.

Végül még egy kérdés: Milyen előadások hangzottak el a különböző stádiumok keretében?

Politikai gazdaságtanból eddig Szabó Kálmán tartott három előadást „A szocialista gazdasági viszonyok rendszere”, „A szocialista termelés fő hajtóereje és a gazdaságosság”, valamint az „Aránviszonyok, mint a szocialista ter-

melés sajátos mozgásformája” címmel. Matematikából Krekó Béla tartott előadást, a szállítási problémák lineáris algebrai megoldásáról. Küszöbön áll gyakorlati foglalkozások megszervezése is, természetesen csak megfelelő számú jelentkező esetén. Nagy sikert aratott Wilczek Jenő előadása is, mely az „Anyagi érdekelttség helye a népgazdaságban” témáról szólt. Munkagazdaságtanból Timár elvtárs előadása „Technikai haladás — szakmai felkészültség” olyan tetszést aratott, hogy az előadás befejezése után a hallgatók alig akarták az előadót leengedni a katedráról.

Megköszönjük Halász elvtársnónak a valóban részletes beszámolót, s már el akarunk menni, amikor hirtelen eszünkbe jut:

— S hogyan fognak a továbbképzésük vizsgáit? — Vizsga — az nincs — nevet Halász elvtársnó. A tanfolyam elvégzését igazoljuk, de csak azoknak, akik rendszeresen látogatták az előadásokat. Ezt tudjuk is ellenőrizni. De eddigi tapasztalataim azt mutatják, hogy hallgatóink nagyon komolyan veszik a továbbképzést, s látogatásukat nem tekintik formaságnak. Nem hiába mondták sokan, mikor a tanfolyam megindult: „Na végre!”

Beesky György

*****

A Tanácsköztársaság évfordulója

alkalmából az egyetemi KISZ-szervezet köszöntötte a Tanácsköztársaság veteránjait: dr. Háy László elvtársat, egyetemünk rektorát, dr. Haász Árpád elvtársat, az Általános Kar dékánját, dr. Berei Andor elvtársat, a Politikai Gazdaságtan Tanszék vezetőjét, dr. Vajda Imre elvtársat, a Külkereskedelmi Tanszék vezetőjét, dr. Radó Sándor elvtársat, a Gazdaságtudományi Tanszék vezetőjét, Nagy Sándor elvtárs rektárvezetőt, valamint Bruck Rózsa elvtársnót, az egyetemi könyvtár dolgozóját.

VIT — HELSINKI — VIT — HELSINKI — VIT

Még 132 nap, s a helsinki Stadionban megszólalnak a harsonkák, hírül adva a VIII. VIT ünnepélyes kezdetét. Szerte a világon már folynak az előkészületek. Erről számolunk most be:

SOVJETUNIO. Körülbelül 700 szovjet fiatal utazik a VIT-re. Az előkészítők között ott találhatók Jurij Gagarin, German Tyitov, V. Brumel, Tatjana Szamojlova és még sok más közismert személy. A finn bizottság elfogadta azt a javaslatot, hogy szovjet és finn öntevékeny csoportok együtt mutassák be a fesztiválon a finn nemzeti eposzt, a Kalevalát.

CHILE. A politikai és kulturális élet vezető személyiségei elismerik és támogatják a fesztivált. A nemzeti előkészítő bizottságban több mint 10 szervezet vesz részt.

AUSZTRIA. Bécs a VII. fesztiválra emlékezőre készül a VIII-ra. Sokan szeretnék Helsinkibe eljutni, a FÖJ gyűjtést rendez a költségek fedezésére, s a legaktívabbak utazhatnak majd el.

CSEHSZLOVÁKIA. 400 tagú küldöttség képviseli majd Helsinkiben a csehszlovák fiatalokat. Művészek, sporto-

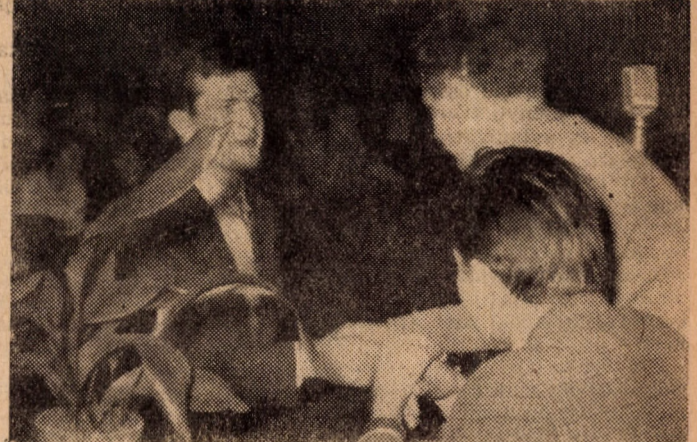
lók és a csehszlovák ifjúsági szervezet kitiintetett tagjai vesznek részt. A kulturális csoporttal öntevékeny együttesek is utaznak a VIII. fesztiválra.

És végül maga a készülődő „VIT főváros”:

HELSINKI. Március 1-től fesztivál-futármozgalmak indultak. A fém munkások fiatalok bizottsága a különböző üzemek készülődőseit hangolja össze. A hietalható hajógyárban pedig már készülnek a fesztivál jelvényei. A fesztivál kulturális és egyéb rendezvényeiről még múlt év novemberében tanácskozott a Fesztivál Diálobizottsága. A bécsi VIT tapasztalatai alapján, valamint figyelembe véve a moszkvai VIT néhány rendezvényének sikerét, úgy határoztak, hogy a rendezvényeket 3 fő formában koncentrálják, úgy mint szemináriumok, különleges találkozók és tudományos konferenciák, valamint nemzetközi diáklub.

Lesznek kulturális politikai és gazdasági szemináriumok. A cél a politikai világméretű és nemzeti különbségekre való tekintet nélküli ószinté véleménynyilvánítás.

SZAVALÓVERSENY

Freinreisz Róbert, a szavalóverseny első helyezettje fogadja a gratulációt

A nevelőtanár szemével

★

Ki legyen a tdk gazdája?

★

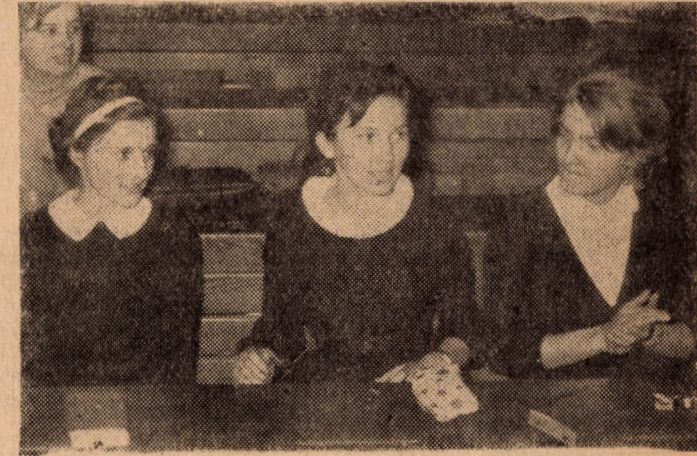
Egyetemi könyvespolc

★

Elhelyezkedésről

★

Az első tavaszi nap

A szavalóverseny további helyezettjei Farkas Márta, Kigyóssy Éva és Nagy Erzsébet

Törődjünk többet az előfelvettekkel!

Nagy érdeklődéssel jött ek el az előfelvettek az egyetemi KISZ-szervezettel rendezett első találkozójukra. A beszélgetés tanulságos volt számukra is, számunkra is. Sok olyan dolgot tudtak meg az egyetemről, az egyetemi KISZ-munkáról, amire kíváncsiak voltak, mi pedig néhány fontos tanulságot vonhatunk le hozzászólásaikból. Nem foglalkozott velük eddig eleget az egyetem. Ezt felelt a KISZ-szervezettel várták volna. Nem hívtuk meg őket eddig egyetemi rendezvényekre, pedig ők már az egyetemhez tartozóknak érzik magukat. Az eddigi mulasztást a további találkozók és a meginduló politikai foglalkozások némileg pótolják majd, de

hogy előfelvettek és csak egy évig dolgoznak ott.

Kevesen tanulnak közülük szakmát, s bár közvetlen részesei a termelőmunkának — mondjuk meg ösztintén — az alkotó termelő munka periferiáin dolgoznak.

Munkások, dolgozó emberek között töltnek egy évet, de szorosabb kapcsolatba az üzem dolgozóinak azzal a réteggel kerülnek, amelyek — más okból ugyan, mint ők — de nehezen ver gyökeret egy gyárban, egy munkánál.

Ezek a körülmények nyilván nem állnak fenn az előfelvett fiatalok mindegyikénél, sőt, talán többégüknél sem. De ahol megvannak, ott kétségtelenül azt eredményezik, hogy a gyakorlati életben töltött egy év nem hozza meg azokat az eredményeket, amelyeket várunk, mint az előfelvételi rendszernek az a célja, hogy a fiatal az érettségi utá-

ni évben komolyodjon, tapasztalatokat gyűjtson, hogy azután inkább alkalmas legyen az egyetemi tanulmányokra, képes legyen megérteni az itt tanultak jelentőségét, az elmélet és a gyakorlat összefüggéseit. Ehhez azonban kevés, hogy

a felvételi vizsga után mindenki elmegy egy évre, ahová tud, és azt csinál amibe éppen szerencsése van.

Az egyetemnek gondoskodni kellene az előfelvett fiatalok elhelyezéséről — lehetőleg többet egy helyre — és a gyár, vállalat, párt-, KISZ-szervezetben keresztiül elérni, hogy a munkahely dolgozókollektívájában olyan nevelésben, segítségben részesítse a fiatal, ami megfelel későbbi munkájára követelményeinek. Így elérhetnénk, hogy ez az egyébként hasznos, munkában töltött egy év még hasznosabb, eredményesebb lenne.

Goldperger István

Naponta ellenőrzni az ebéd minőségét a menzabizottság

Az elmúlt hónapokban igen sok panaszt hallottunk a menzáról. Utánajártunk, vajon törőnt-e valami intézkedés ennek megszüntetésére?

Gáspár László elvtárs, a menzabizottság vezetője elmondotta, hogy négy oktató és négy hallgató közreműködésével újjáalakult a menzabizottság. Célja főként az étkeztetés, az ételek megfelelő mennyiségének és minőségének ellenőrzése.

Az elmúlt bizottsági ülésen fontos határozatot hoztak. Hetenként váltakozva két bizottsági tag minden nap megvizsgálja az ebédet és véleményét jegyzőkönyvben rögzíti. Ezáltal lehetővé válik, hogy az esetleges kifogásokat a helyszínen közölhessék az illetékesekkel.

Kiemelte Gáspár elvtárs, szeretnék minél jobban bevonni a hallgatókat, főleg az étrend összeállításába. A diákokonthonban a nyílbanosság bevonásával készítették el az elkövetkező hetek menüjét. Egy ízben ez már megtörtént és szeretnék, ha rendszeressé válna. (Ilyen javaslattal Pap János III. éves számviteli hallgatóhoz lehet fordulni.) Tehát mindenkinek joga van, hogy kíváncsi legyen a közönség számára a közös kívánásokat teljesíteni.

A menza vezetőiben megvan a jószándék a hibák kijávitására, de kérjük a hallgatók támogatását is. Hiszen nagyon megkönnyítene munkájukat és a kiszolgálás is gyorsabbá válna, ha étkezés után a futószalagra tennék a tálca az azok, akik a futószalag melletti oldalon étkeznek.

Kéthly Katalin

K. J.

Még lehet jelentkezni!

Eddig mintegy háromszáz-huszan vállalták, hogy a nyári szünidőben két hétet önkéntes ifjúsági építőtáborban töltenek. Maga a jelentkezés dícséretre méltó dolog, de ha a jelentkezők számát összevetjük azzal, hogy tavaly ilyenkor már 480 ember döntött az építőtábor mellett, akkor nem lehetünk túlságosan megelégedve. Igaz, hogy egyenlően olyan tényező is szerepet játszik ebben, amiről a diákok egyáltalán nem tehetnek. Így például az idén csak két évfolyamra lehet számítani, míg az előző években három évfolyam állította ki azt a 480 főt. (Most ugyanis a harmadévesek a tavalyelőttihez képest hosszabb, üzemi gyakorlaton vesznek részt.) Azonkívül az időpontok sincsenek a legszerencsésebben megválasztva. A fiúk részére például három lehetőség van. Egyik július 15-től 28-ig, ami azt jelenti, hogy a júliusi hónap kiesik, ha még másutt is akar dolgozni a nyáron. Jobb lenne július 1. és 15. között, akkor együtt maradhatna még másfél hónap. A második időpont július 29-től augusztus 11-ig, egyenesen az egész szünidőt kettészéli. Ugyazint az augusztus 12.—25. dátum sem a legmegfelelőbb. A lányoknál kedvezőbb a helyzet: július első és második fele között válogathatnak. Gondolom itt is zömében inkább a hónap első felében töltik le a két hetet.

A dátumok azonban még nem indokolják teljes mértékben a jelentkezéstől való távolmaradást. Mert — kérdezhettünk — az a 320 ember csak szórakozásra, vagy pihe-nésre akarja felhasználni a nyarat? Nem hinnénk! Bizto-

san van nekik is programjuk a szünidőre, de egy kis belátással, egy kis akarattal megtudták úgy oldani a problémát, hogy a táborozásra is jusson idő. Nemcsak a munka elvégzése jelent áldozatot, hanem az idő is, amit a fiatalok erre fordítanak. Arra van tehát szükségünk, hogy belátásra bírjuk azokat, akiknek még az objektív körülmények megengedik, hogy részt vegyenek építőtáborban, csak esetleg valami egyéni elgondolás miatt nem jelentkeztek eddig. Különösen vonatkozik ez azokra az első- és másodikévesekre, akik még a középiskolából voltak egyszer vagy kétszer építőtáborban, s most úgy gondolják, hogy ők már „teljesítették a kötelességüket.”

Eppen ezért az agitációt még tovább folytatjuk, s reméljük, hogy a jelentkezési ívek végső összegezésénél az eredmény jóval fölülmúlja majd a mostani 320-at.

Főként a II/ált. kar alapszervezetnél lesz szükség komoly agitációs munkára, ahol 130 főből 33-an jelentkeztek. Nem árt jobban szétnézni az I/ker. kar alapszervezetnél sem. Nagyon gyengén állnak még a II/ált. szakon (24-ből 4-en jelentkeztek), az I/belker. szakon (21-ből 4-en). Megemlíthetjük a II/terv-mat. csoportot is, ahol 14-es létszám mellett 3 volt a jelentkezők száma.

Szeretnénk ha nevelőtanáraink közül egy-néhányan — az első évek gyakorlatához hasonlóan — most is részt vennének építőtáborokban. A jó példa hatással van a fiatalokra és a táborozás ideje jó lehetőségeket nyújt nevelőmunkájuk számára is.

Horváth József

Szavaloerverseny

Meglepően nagyszámú, közel 200 fonyi hallgatóság előtt került sor a nemzeti ünnep alkalmából rendezett szavalo verseny egyetemi döntőjére. Hét szavalo mérte össze tudását, s a versenyből — a zsüri döntése és a hallgatóság egybehangzó véleménye alapján — Freinreisz Róbert elsőéves hallgató került ki győztesen. Arany János Pázmán lovagját, és Majakovszkij Nevelésűnk című költeményét szavalt. Különösen a Pázmán lovag nagyszerű előadásával aratott sikert.

Freinreisz első helye nem volt kétséges, a további helyezések körül azonban annál nagyobb vita alakult ki. A zsüri szerint — hosszas vita után — a további sorrend így alakult: 2. Kigyóssy Éva és Farkas Márta, 3. Nagy Erzsébet és Zelnik János, 4. Éless Béla.

Ez az értékelés, illetve döntés azonban már kevésbé talált tetszésre a közönség körében, s a közönségnek jórészt igaza is volt. Különösen Nagy Erzsébet elsőéves hallgató helyezését kifogásolta. Joggal. Nagy Erzsébet — a Kőműves Kelemen című népdalla előadásával a versenyen a legtöbbet nyújtotta, s teljesítményét a közönség a legnagyobb tapsal jutalmazta. Bár második szavaltató kevésbé sikerült, a második helyet kétségtelenül megérdemelte volna. Freinreisz mellett Nagy Erzsébet

szavalt legszebben és kétségtelenül a verseny legjobbjai voltak.

Kigyóssy Éva és Farkas Márta halványabban voltak a szokottnál. Mély átéléssel szavalták verseiket, de hangjuk néha túl gyenge volt. Verseik témaválasztásában is hibát követtek el. Csak egy-egy versük sikerült igazán jól. Kigyóssytól a Kései sirató és Farkastól a Duhamel vers előadása. Éless Béla is csak a Cikusz második felének jobb előadásával aratta azt a sikert, amelyet egyébként tehetsége alapján megérdemelt.

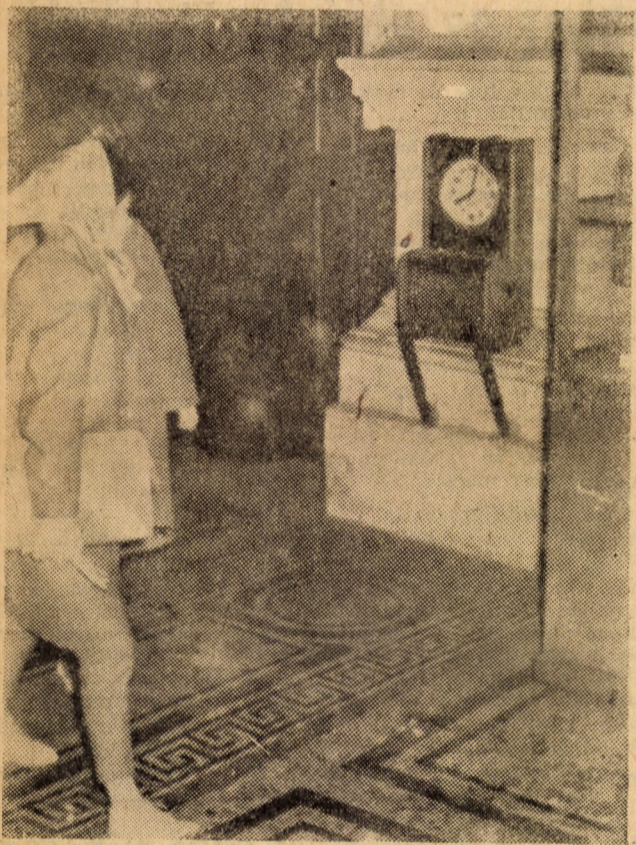
Végül egy megjegyzés. A jövőben — amennyiben sor kerül ehhez, hasonló versenyre — a szervezőbizottság legalább a döntőre gondoskodjon szakemberekből, színészekből álló zsüriőről, amelyek döntése remélhetőleg helyesebb lesz és a közönség véleményét is tükrözni fogja.

Sz. E.

Helyesere

A földszinten megkezdődött építkezés miatt az orvosi rendelő az első emeletre, a KISZ kultúrosztály helyére költöztött a 111-es szobába. A KISZ kultúrosztály pedig az első emelet 122-es és 118-as szobákban, a klub mellett rendezkedett be.

Ez is előfordul...?

Hát az úgy volt, hogy későn csengett az óra..., vagyis nem jött a villamos... izé,

hát tudod, messze lakok..., szóval megint elkéstem. Csak az a vén óra tudná megmondani, hányadszor.

Miután elhelyeztem a kabátomat (és hát persze — ugyebár — meg is reggeliztem),

nézünk csak, miről is van szó a mai... előadáson?? Besurranok — csak lassan, óvatosan, nehogy... Sikerült!

Fogy a közönség...

Az *Aula hangversenysorozat*, második *romantikusok hangversenyén* hasonlóan az előzőkhöz, ismét csekély számban, körülbelül 300 fonyi hallgatóság jelent meg. Lehet, hogy ennek a rossz idő volt az oka, de véleményem szerint ezzel nem lehet teljes mértékben magyarázni a távollmaradást. A szokaitlanul hideg időjárás kétségtelenül sok embert otthon tarthatott, de nagyobb azok száma, akik jobb programjuk akadván, kihagyták ezt az előadást is, mert számukra a hangverseny látogatás elsősorban csak divat. De talán elég ebből ennyi is.

A hangversenyen előző Franch d-moll szimfóniáját hallhatta a közönség. Vavrinecz Béla nagyszerűen kezében tartotta a zenekar irányítását, mely — véleményem szerint — eddigi legjobb teljesítményt nyújtotta ennek a magával ragadó szimfóniának az előadásával.

A szünet után Tóth Iván, egyetemünk hallgatója, Dvorsák h-moll csellóversenyét adta elő, mély átéléssel. Értetően sikert aratott. A ráadásként előadott Saint-Saëns Hatlyúját szintén lelkesedéssel fogadta a közönség.

Harmadik számként került bemutatásra Liszt: *Les Preludes* — e. A zenekarnak itt nem sikerült elérni a Franch szimfónia előadásának színvonalát. Nem sikerült tökéletesen visszaadni a liszti muzsika igazi szélességét, melységekben magába törő, lenyűgöző szárnyalását. Nagyobb elmélyülést, ugyanakkor felszabadultságot igényel e mű előadása. A közönség körében ennek ellenére, nagy tetszésre talált az előadás — ismétlésére is sor került — de ennek oka elsősorban a *Les Preludes* gyönyörű zenéje és ismertsége.

Sz. E.

Figyelem!

Felhívjuk kedves olvasóink figyelmét, hogy a féléves előfizetések április végén lejárnak. Felkérjük a sajtófelelősöket, hogy már most kezdjék meg az előfizetések szervezését. Az egyetemi sajtófelelősök csoporttársaságtól szedjék össze az előfizetési díjat (félévre 3,60) és hozzák be a Szerkesztőségbe. Az egyetemi dolgozók, illetve azok számára, akik lakásukra kapják a lapot előfizetési szelvényt, illetve pénzesutalványt fogunk küldeni.

EGYETEMI KÖNYVESPOLC

Falusné, dr. Szikra Katalin:

A technikai fejlődés és az ipari munka

Szikra Katalinnak a Kossuth Könyvkiadó gondozásában 1961 nyarán megjelent könyve elméleti és gyakorlati szempontból egyaránt fontos témakört tárgyal. A szerző a technikai fejlődés társadalmi-gazdasági összefüggéseivel foglalkozik, főképpen pedig azzal, hogy a technikai fejlődés milyen hatást gyakorol az ipari munka jellegére, a munkamegosztásra és általában a munkaviszonyokra.

A szerző hat fejezetben keresztül a téma különböző oldalait, főbb kérdéseit teszi vizsgálat tárgyává. Az első fejezetben a technikai fejlődés főbb szakaszait tekinti át. Elemzi a technikai fejlődés lehetségeit és korlátait tokozás viszonyok között. Kimutatja a szocializmus előnyeit a technikai fejlesztés területén. Kiemelten foglalkozik az automatizálás társadalmi-gazdasági összefüggéseivel.

A következő fejezetekben a technikai fejlődésnek a munkamegosztásra, valamint a munkások szakképzettségének alakulására gyakorolt hatását vizsgálja. Bemutatja, hogy a technikai fejlődés a gépi nagyiparban széleskörű specializáció kialakításával járt együtt. Az automatizálás azonban a munkamegosztás jellegében, tartalmában alapvető változást eredményez. A korábban elaprózódott munkafunkciók egy része megszűnik, más részük pedig újból egyesül.

Igen fontos része a könyvnek a harmadik fejezet, amelyben a szerző a technikai fejlődés és a szakmai képzettség összefüggéseit vizsgálja. Elméleti megfontolások és gyakorlati tények alapján meggyőzően mutatja ki, hogy az automatizálás, a munkamegosztás jellegének megváltozása a munkások szakképzettség szerinti összetétele tekintetében magasabb követelményeket támaszt. Rámutat arra is, hogy a szakképzettségbeni összetétel változását jelentősen befolyásolják a termelési viszonyok; a szocialista termelési mód előnyeinek tekintetében is megmutatkoznak.

A további fejezetekben a szerző a szellemi és fizikai munka közötti különbség és a technikai fejlődés összefüggéseit, majd a technikai fejlődésnek a munkaviszonyokra gyakorolt hatását tárgyalja.

Végül a „human relations” (emberi kapcsolatok) burzsoázméletének bírálatahoz találunk adalékokat a könyvben. Ez utóbbi fejezetek tartalmából a mondanivaló fontossága, újszerűsége miatt azok a részek emelhetők ki, amelyek a technikai fejlődés hatását vizsgálják a munka díjazásának formáira, valamint a munka intenzitására.

Falusné, dr. Szikra Katalin könyve igen fontos témakör feldolgozásával gazdagította munkagazdaságtani szakirodalmunkat. Könyvének több

része — elsősorban a technikai fejlődésnek a munkamegosztásra és a munkások szakmai összetételére gyakorolt hatásának elemzése — a hazai szakirodalom első termékének számít. A könyvben természetesen vannak vitatható álláspontok, vagy olyan részek, amelyek sokoldalúbb megvilágítást igényelnének. A munka egésze azonban alapvetően pozitívan értékelhető. Eddigi szakmai visszhangja is kedvező.

(Dr. Varga Sándor)

Hilferding: A finánc-tőke

Nemrég jelent meg a Kossuth Könyvkiadó gondozásában Hilferding fenti műve, melyet először olvashatunk magyarul.

Rudolf Hilferding a XX. század első évtizedeinek egyik vezető német szocialdemokrata teoretikusa és politikusa volt. „Finánc-tőke” című munkája 1909-ben jelent meg, s jelentős mértékben hozzájárult az imperializmus szakaszába lépett kapitalizmus új jelenségeinek marxista magyarázatához és értékeléséhez. Ugyanakkor műve nem egy fontos elméleti kérdésben téves álláspontot foglal el és vizsgálata nem terjed ki olyan fontos tényekre, mint az imperializmus előddi és rothadó jellege, a világ felosztásának befolyásoló szerepe, valamint a finánc-tőke, a tőkekivételből származó extraprofit és az opportunizmus szoros kapcsolata.

Hilferding munkájában részletesen foglalkozik a tőkes hitelügy fejlődésével, a részvénytársaságok szerepével, a bankok és az ipar kölcsönös kapcsolatával, a kartellizálás folyamatával és ezeken keresztül rajzolja meg a nagy bankok szerepét a kapitalizmusban. Ábrázolásában azonban a finánc-tőke nem a monopolista bank és ipari tőke szoros összefonódásaként, hanem a bankoknak az ipar fölötti egyoldalú uralmaként jelenik meg. Ez a fogyatékos alapvetően abból ered, hogy a szerző — eltérően Marx szemléletétől és módszerétől — vizsgálódásaiban nem a termelés, hanem a pénz és a hitel oldaláról indul el. Ugyancsak ez az alap-

ja Hilferding értékelméleti és pénzügyelméleti tévedésének. Tévedésében következtelen is, s miközben Marx pénzügyelméletét a mennyiségi pénzügyelmélet álláspontjáról bírálja, helytelennek tartja a mennyiségi pénzügyelméletet is.

A fenti hibák ellenére a „Finánc-tőke” a második Internacionálé idején megjelent nyugat-európai szocialista irodalom jelentős alkotása, s tanulmányozása ma is megkönyviti számos aktuális kérdés megértését (például az imperializmus, a militarizmus és az erőszakos gyarmati politika kapcsolata; a „tőke demokratizálás” cáfolata stb.).

A könyv tartalmáról és megírása körülményeiről az új kiadásban Leontyev marxista kritikai bevezető tanulmánya ad érdekes és áttekinthető képet.

B. Gy.

Második öt éves tervünk 1961-1965

Húsz színes tablón mutatja be a Kossuth Könyvkiadó most megjelent albuma második öt éves tervünk előirányzatait, az ipar, a mezőgazdaság fejlődése és a népjólét emelése elé tűzött célokat.

A tablók a statisztika szemléltető eszközeivel ábrázolják a terv egyes részleteit. Rajzolt ábrák a második öt éves terv épülő létesítményeiről készült fényképek és a gazdaságfejlesztés legfontosabb elemeit magyarázó szövegrészek teszik érthetővé az adatokat.

Az album igen jól használható az agitációs munkában, de az oktatáshoz és a tanuláshoz is hasznos segédeszköz.

Milyen helyen szeretnék dolgozni?

Újságok apróhirdetéseiben gyakran áll ez a párszavas közlemény... „Közgazdasági egyetemi végzettséggel sürgősen felvétel...” Az egyes vállalatok szinte kikapkodnak a közgazdászok után. A Munkaügyi Minisztérium tavaly óta bekéri az utolsóéves hallgatók névsorát és központilag dönt arról, hol legelőtérbb a helyzet, hova kell sürgősen az ország igényeinek megfelelően, utánpótlást küldeni. A vidéki hallgatók esetében az egyetem beküldi lakhelyük címét is, hogy lehetőleg ahhoz közel nyerjenek elhelyezést. Persze itt nem valamiféle akarom, nem akarom — ide kell menni alapon kerülnek állásba, hiszen továbbra is fennmarad a pályázati rendszer: azaz az egyes állásokat meg kell pályázni.

A korábbi években komoly problémát okozott az, hogy az egyetem befejezése után a hallgatók igen nagy százaléka nem óhajtott vidéken állást vállalni.

Ez a probléma, amelynek eredetét gazdasági életünk rosszértelmű koncentrátságában kell keresnünk, sajnos, még ma sem teljesen megoldott. Néhány esetben ugyan indokolt az, hogy a hallgatók csak a fővárosban vállaljanak állást, de általában nem. Kétségtelen azonban, hogy bizonyos javulás figyelhető meg. Azok, akik tanulmányaik befejezése után vidéken szeretnének képzésüknek megfelelő munkakört betölteni, ke-

vés kivétellel nagyvárosba akarnak menni. Ez szubjektíve, elsősorban a falu és város közötti kulturális különbségek miatt érthető, de az összetársadalmi szükségletek szempontjából nem mondható túlzottan szerencsésnek.

Egyetemünk karain, a specializálódnak megfelelően mások és mások az elhelyezkedés problémái, néhányat közülük, amelyek gyakran előfordulnak szeretnénk kiemelni: Komoly hiányosságnak tartjuk, hogy a hallgatók jó része

nem ismeri a munkaköröket,

amelyet az egyetem elvégzése után be fog tölteni. Ez az oka annak, hogy egyes karokon, amikor e témával kapcsolatban felmérést végeztek, olyan válaszokat is kaptak, hogy „én még nem tudom, hova fogok menni”. Találkozunk olyannal is, aki — noha egyetemünkön tanul — nem közgazdasági munkakörben szeretne dolgozni. Ez a kérdés részben összefügg a már fentemlélttel. Nem lehet kifogásolni, hogy az elméleti specializáció most végző hallgatók közül többben politikai gazdaságtan vagy filozófiát szeretnének tanítani, de azt már igen, hogy valaki azért végzi el az egyetemet, hogy pincér legyen.

Az általános karon az idén 76-an fejezik be tanulmányaikat. Ebből 22 hallgatónak nincsenek gondolai: társadalmi

illetve pártosztályosok, állásukat tehát biztosított. A többiek közül a földrajzi specializációs nagy része földrajzot, az elméletiek politikai gazdaságtan tanítónak. Mások különböző vállalatoknál kívánják tudásukat hasznosítani. Kuriózumként megemlítem, hogy olyan is van, aki külkereskedelmi vállalatban dolgozni szeretne.

Az ipar-kar 40 negyedévese közül öten a felméréskor

nem tudták választ adni

arra a kérdésre, hogy mit akarnak csinálni az államvizsgák után. Itt 17 embernek van különböző osztálydíja. Ketten az oktatás vonalán szeretnének dolgozni, öten pedig vidéki vállalatnál.

A kereskedelmi karon a belker szakon 5-6 hallgató a vendéglátó iparba, többen a nagykereskedelemben mennének. A vidékiek néhány százaléka Pesten kíván maradni, az esetek többségében indokoltan (völégény, menyasszony).

A külkereskedelmi szakon heten osztályosok — hárman a MAHART-hoz, illetve IBUSZ-hoz, négyen a Külkereskedelmi, illetve a Külügyminisztériumba szeretnének menni. A többiek a különböző külkereskedelmi vállalatokhoz, van, aki a Kecskeméti Konzervgyárhoz megy.

Végül szeretnénk megszólaltatni egy hallgatót, akinek nyilatkozata, véleményem szerint, a végzős külkereskedelmi hallgatók általános problémáját érinti:

— Olyan helyen szeretnék állást kapni, ahol nyelvtudásomat hasznosítani tudom, tehát Latin-Amerikával foglalkozó vállalatnál. Nehézipari külkereskedelmi vállalatban jelentkezem, annak ellenére, hogy könnyűipari áruismeretet tanultam.

— Elegendőnek tartod-e nyelvtudásodat egy ilyen munkakör betöltésére? — kérdeztem.

— Nézd, általánosan igaz az a megállapítás, hogy jól csak a németül tanulóknak beszélnek, mivel nekik konkrétan is több lehetőségük nyílik a beszélgetésre. A többi nyelvből, legalább is azt hiszem a gyakorlat hiánya miatt nem tudnak olyan eredményt felmutatni, egy-két olyantól eltekintve, aki már gyermekkorától tanult. Ha egy-két szakkiéjezéssel kibővítem levelezésemhez szükséges szövegműveletet, akkor ilyen munkakört szívesen vállalnék.

— Általában mit tudtok az elhelyezkedésről?, az egyes munkakörökről, vállalatokról?

— Bár, amit mondok talán kissé túlzás, úgy is lehetne válaszolni „Senki nem tud semmit!” A vállalatokat általában nem ismerjük, csak azokat, ahol gyakorlaton voltunk. A többieket egymás elbeszéléseiből. Kültervezéséből ugyan tanultunk sok mindent, de a vállalatokról csak annyit, hogy mi a nevük, meg az egyes munkakörök neveit.

Szentmáry Béla

Juhász János:

Politikai felelősségérzet és politikai képzettség

A nevelőtának fontos szerepe van a hallgatók politikai-világnézetét és szakmai fejlődésében, ezért a szerkesztőség úgy gondolta, hasznos lesz, ha lapunkban helyt adunk a nevelőtánárok tapasztalatainak, gondolatainak. Juhász János elvtárs cikke azokat a gondolatokat veti fel, amelyeket csoportjában az első politikai órán mondott el, s amelyekre későbbi nevelőmunkáját is építi.

*

Ahhoz, hogy valaki szociális lista államunk demokratikus jogaival élhessen, az ahhoz, hogy aktív részt vehessen a társadalmi életben, hogy politikálhasson, két feltétel szükséges.

Először is felelősséget kell éreznie azért, amit tesz és mond. Tudnia kell, hogy nem gyerekjátszékéről van szó, amelyet, ha elront, egyszerűen ki-dobhat. Emberi kapcsolatok, az emberek élete, boldogsága forog kockán. Az embereket szeretni kell, meg kell őket érteni, aggodni kell értük. Egész társadalmunkat akarjuk felemelni, s innen ered az, hogy soha a történelem folyamán nem vett részt annyi ember a közvetlen társadalmi életben, az emberi élet és az emberi kapcsolatok megjavításában, mint ma. Ezért felelősséget vállalunk, és ennek a felelősségnek át kell hárítania minden embert, amikor — akár a legkisebb területen is — „társadalmi munkát” végez.

A másik feltétel a tájékozottság, a politikai képzettség, nevezhetjük nyugodtan műveltségnek is. Hiába érez valaki felelősséget, sőt, hiába lelkesedik a társadalmi munkáért — ha nem képezi magát állandóan és ha az őt irányító emberek nem gondoskodnak képzéséről, képtelen helyesen állást foglalni. Mindenhez szaktudás kell. És éppen a világ egyik legösszetettebb tudományához, a politikához nem kellene érteni? Ezt tartották szem előtt az oktatás irányítói, amikor bevezették az egyetemeken a szorosabb értelemben vett politikai tantárgyakat, illetve a világnézetet közvetlenül megalapozó tantárgyak oktatását, mint a tudományos szocializmust és a filozófiát.

Ha viszont valaki valóban felelősséget érez a társadalommal szemben, akkor éppen ezért tartja szükségesnek, hogy kepezze magát. És fordítva: minél jobban ért valaki a társadalmi jelenségekhez, annál nagyobb felelősséget is érez a társadalomért a társadalommal szemben. Vegyünk egy konkrét példát. Egy KISZ-csoportvezetőnek meg kell szerveznie csoportjában az „Ifjúság a szocializmusért” mozgalom vállalásait. Ha csak annyit tud az egészről, hogy „fentről jött az utasítás, tehát meg kell csinálni!”, akkor munkája valószínűleg formális, sőt, talán lélekellenes is lesz, és a rábízott KISZ-tagok vállalásaitól nem lesz sok haszon. Ha viszont úgy gondolkodik, hogy itt van a jó alkalom hallgatótársainak művelésére, egy kollektív megteremtésére, s természetesen elsősorban jó tanulmányi eredmények elérésének serkentésére, ha társait annyira tiszteli, szereti, hogy nem tud közbömbös lenni sorsuk iránt, akkor leleményesen fog dolgozni, törni fogja a fejét jobb megoldásokon, olyan megoldásokon, amelyeket a vezetőség nem is ajánlott. Társait ezt biztosan megérik, és jobban igényeznek majd. Másrészt saját maga is egyre jobban igényelheti azokat, akik segítségére, felelni tudjon kérdéseikre. Ennek következtében többet olvas, jobban tájékozódik.

Ezek után olyan következtetést lehetne levonni, hogy mindenkinek nagy felelősséget kell éreznie és sokat kell művelődnie, mielőtt egy-

általán hozzáfoghat a társadalmi munkához és a politikálához. Erről természetesen nincs szó, hiszen akkor alig találnánk megfelelő, azaz „tökéletes” embert; nem is beszélve arról, hogy a politikai események olyan gyorsan perregnek, hogy szinte lehetetlen mindegyiket figyelemmel kísérni. „Tökéletes politikusokra” nem várhatunk. Sőt, éppen a helyes és helytelen nézetek összecsapásában tanulnak meg az emberek politikálalni és akkor tanulnak meg társadalmi munkát is végezni, ha olyan feladatokat kapnak, amelyekhez megoldásuk közben „felőnek”. Nyilvánvaló, hogy munka közben tanul meg az ember dolgozni.

Ha ezt a két szempontot figyelembe véve politikálunk, akkor őszintébbek is tudunk lenni, akkor nincsenek többé számunkra úgynevezett kényes kérdések. Politikai kérdés az a mai szabad légkörben csak azért lehet kényes, mert nem értünk hozzá, mert nem tájékozódunk jól és ezt nem merjük bevállalni. Mivel ezt sajnos, sokan nem tudják vagy nem látják be, az úgynevezett kényes kérdésekről inkább éjjel a kollégiumi hálosteremben szoktak vitatkozni, mint KISZ-csoportterezéseken vagy taggyűléseken.

Elég gyakran hallható az a vélemény, hogy a politikához úgysem lehet érteni, mert ott minden a kulisszák mögött történik, a népet pedig csak „maszlaggal etetik”. Valóban sok minden történik, ami nem kerül a nyilvánosság elé, hiszen például egyetlen állam sem közöl titkos fegyvereiről adatokat. Ez azonban nem zárja ki a nagy összefüggéseket, sőt, sok esetben a részletek megismerésének lehetőségét. Az „úgysem lehet tudni az igazságot” agnoszticista álláspont. Az agnoszticizmus pedig a történelemben mindig akkor volt divat, ha ezzel szándékosan homályt akartak teremteni, vagy az embereket passzivitásra akarták kárhoztatni. Természetesen senkinek sem jutna eszébe, hogy egy tudatlanság miatt hoztatott agnoszticista nézetet szándékosan vádoldjon, viszont elfogadni sem lehet ezt az álláspontot.

Előfordulhat természetesen így is, hogy a megkérdéztet nem tud egy kérdésre felelni, hiszen mindenhez még a legtapasztaltabb, politikailag

legképzettebb ember sem ért. Ezt nyíltan be kell ismerni. Ettől senkinek a tekintélyén nem esik csorba. Sőt, éppen az őszinteség, az adott esetben a hiányosság belátásához való bátorság érzeteti a kérdezővel a felelősségérzetet és fokozza a bizalmat.

A közgazdász-hallgató a politikai művelődés szempontjából igen előnyös helyzetben van, tudniillik szakmája rendkívül szoros kapcsolatban van egyrészt a társadalom-tudományokkal általában, másrészt a napi politikával. Ezt ezen a helyen bizonyítani talán felesleges. Eppen ezért a szakmai fejlődés elősegíti a politikai kérdésekben való tájékozódást és viszont: a politikában való jártasság hozzájárul a szakmai képzettséghez. Nem szabad azonban azt gondolni, hogy a gazdasági „tananyag” elvégzése egymagában elegendő a szakmai képzettséghez. Feltétlenül szükség lenne arra, hogy valamennyi hallgatónk már a második évfolyamtól kezdve rendszeresen olvasson a tananyagot felül szakirodalmat, mégpedig nemcsak egy-egy könyvet, hanem a gazdasági ágazati folyóiratokat is és hogy sok hallgatónk vegyen részt a tudományos diákkörök munkájában. Nem arról van szó, hogy mindenki tudós legyen, vagy hogy a másodéves hallgató máris specializálja magát egy bizonyos szakterületre — ez még korai lenne —, de nézzen körül, tallózzon a szakproblematikában, táguljon a látóköre. Mindenki izelje meg szakmájának aktuális izgalmait. Ennek csak látszólag nincsen közvetlen összefüggése a politikai képzettséggel, hiszen valójában az aktuális gazdasági problémákban való jártasság igenis megalapozza a politikai kérdésekben való tájékozottságot is; ugyanakkor nagyobb felelősségérzetet is készít a hallgatót politikai állásfoglalásában.

Az itt kifejtettek természetesen nem merítik ki a politikai munka, a politikai aktivitálás valamennyi feltételét. Itt csupán néhány fontos tényezőről volt szó. Nem lehet azonban kétséges, hogy ezeknek a szempontoknak figyelembevétele nélkül nem lehet „minőségi munkát” végezni egyetemünk politikai életében.

Albérlet és diáktothon

Ugye, furcsa egymás mellett ez a két szó! Hát még ha valaki ki is próbálta mind a kettőt. Hogy ilyen hallgató alig akad? — Ez igaz, de azért nem árt egy kicsit megvizsgálni egy ilyen „tapasztalt” ember sorsát, talán egyesek tanulhatnak valamit a történetből.

Levenda Józsefről van szó, akinek egy évvel ezelőtt sikerült 3 u. v. évt. „összegyűjtenie”, s egy aláírása is hiányzott...

— Szóval mi történt azután, hogy évfolyamisméltésre uszítottak — teszem fel a kérdést.

— Mit csinálhattam? Dolgozni mentem. A kollégiumból el kellett mennem. Albérletbe. Négyen laktunk egy két és fél méter méteres szobában. Egy pék, aki szobtulajlás miatt vagy öt évet ült, még ketten, meg én. Havi 200 forintot kért a főbérlet fejenként. Ezért tiszta ágyeműt adott, semmi többet. Télen fűtetlen szobában voltunk... — és sorolja tovább az albérlet szépségeit.

A régi, megszokott egyetemmi élet helyett egyszerre belecsöppent egy igen igen „furcsa” életbe, bünyözölve lakik együtt, télen csak dideregve alhat, mivel fűtés nincs, magásgépi társalgások a szobabútorokkal... Nem valami vonzó élet egy volt kollégistának.

— És most mi a helyzet, hogy újra egyetemre jársz?

Láthatóan felderül az arca, hogy végre abbahagyom a kellemetlen kérdezgetést a régi események után.

— Szerencsére újra a kollégiumban lakom. Nehezen vettek vissza. Az egyetlen diákbizottság kategorikusan elutasította kérvényemet, melyben kértem, hogy vegyenek vissza a kollégiumba. Indokolás: 3 u-val nem lehet kollégiumban lakni. Fellebbeztem az egyetemi KISZ-bizottságnál. Itt végre elfogadták kérvényemet, úgy is mondhatom, igyekeztek emberien nézni a dolgot. S azóta... Nagyon jó újra a kollégiumban élni. Sokan, akikkel együtt lakom, szinte el sem tudják képzelni, milyen előnyt jelent itt tanulni. A nyelvi délutánok különösen érdekesek. Na meg azután a szórakozásra is bőven van alkalom. Még sportolni is lehet.

— Befejezésül még csak annyit — fordul hozzám — hogy ha a többiek is megpróbálták volna azt, amit én „átvéstem”, bizonyára igen megnőne szemükből is a kollégium vonzereje, értéke.

Kell ide még valami kommentár? Úgy gondolom, a tények önmagukért beszélnek. Talán még annyit, akik esetleg közel állnak a „kieséshez”, inkább most gondolkozzanak el és tanuljanak komolyabban. Amint látható, később — nehezebb!...

S. L.

de a berendezéshez mintául szolgálhatnak a Kertészeti Főiskola KISZ-klubjáról készült fényképek

A diákkör igazi gazdája csak a tanszék lehet!

Hozzászólás a TDK-kérdéshez

Hasznos, érdekes cikk jelent meg a legutóbbi számban a diákköri munka jelentőségéről. De a tanulságok levonásával már nem lehet teljesen egyetérteni. Itt ugyanis a szokásos megállapítást olvashatjuk: „a KISZ-alapszervezetekben, s az alapszervezetek vezetésében többet foglalkozzanak a diákköri kutatás kérdéseivel. Nem kamupányszerűen, hanem folyamatosan”. Ez a tanács, ha megfogadják, bizonyára segít. De ha a KISZ-vezetések még oly rendszeresen és lelkiismeretesen intéznék is a TDK-ügyeket, a jelenlegi — az adottságokhoz, a lehetőségekhez képest nyugodtan mondhatjuk — mélypontról

nyugodtan mondhatjuk, felelőtlenség a jövő iránt! Vagy talán nem szégyelni való, hogy az elmúlt években — amióta nyomom tudom kísérni — a különböző egyetemi tanszékek, tudományos intézmények egyetemünkkel szemben támasztott igényeit, csak kis részben tudtuk kielégíteni? A felajánlott állásokra nem tudtuk megfelelő végzős hallgatókat javasolni?

Az elmondottak tanulsága: nemcsak a KISZ, hanem elsősorban a tanszékek erőteljesebb aktivizálására van szükség. És kis — szükséges — kerülő után itt kanyarodok vissza a kiinduláshoz.

Nem tartom egészséges dolognak

egymaguk nem tudják kimozdítani

a diákköri kutatást. Lehet, hogy a „mélypont” kifejezést egyesek túlzottnak tartják. Szerintem azonban inkább túlozzuk csak kicsit az elmaradást, semmint „vannak jelentős eredmények, de ezek mellett súlyos hibák is” értékelési alapon kerüljük meg a kérdést. A diákköri munka egyelőre ugyanis nagyon gyenge egyetemünkön. A tanszékek zöme körül egyáltalán nem folyik intenzív élet, nem alakultak ki hallgatói csoportok. Pedig ilyen csoportokra van szükség, melynek tagjai — mint a múlt alkalommal megjelent cikk ígért — érvekkel és tényekkel bizonyította — rengeteg szakmai és a szakmához közvetlenül kapcsolódó módszertani és egyéb ismeretet szerezhetnek és hasznosíthatják minden területén. De igenis — miért igyekszik ezt cáfolni a Közgazdász múltkori cikke? — ezekből a csoportokból kell kikerülni a „tudóspalánáknak” is. Hát van jobb meglátható célra, mint az egyetlen tanszék? (A Gazdaságtörténelmi Tanszék 1949–1951-es, Pach Zsigmond Pál elvtárs által vezetett 15 tagú diákköréből került ki a tanszék jelenlegi öt munkatársából kettő, de további két fő más egyetemi tanszéken, ill. kutatóintézetben dolgozik.) Ezeket a „palántákat” bizony gondolni, ápolni kell. Ha ezt a tanszék elhanyagolja, az nagy értékek elvesztegetése,

ugyanis, hogy a TDK „gazdája” a KISZ-szervezet. Ez utóbbi sokat segíthet és kell is, hogy segítsen, de a segítő szerepen túl nem várhatunk többet. A diákkörök igazi gazdája csak a tanszék lehet. Ha más szervezeti keret teremtünk, mint ahogy ez néhány évvel ezelőtt sajnos, központosított történt, akkor csak csökkentjük a tanszék, tanszékvezetők felelősségét!

Márpedig gyökeres javítást a diákköri munkában csak a tanszékek hajthatnak végre, a felelősség rajtunk nyugszik. „Tartalék” bőven van. Melyik tanszékvezető, vagy vezető tanszéki munkatárs foglalkozik pl. diákköri csoportokkal? Érdemes lenne összeállítani. Igaz, az is felmerül, hogy a karok és az

Aki szereti szakmáját,

tudományterületét, melyben dolgozik, s a pedagógiai, nevelői munkát, melyet hivatásának választott, annak nem is lehet nagyobb öröm, mint a lelkes, munkát önként vállaló és végző, kiváló képességű hallgatóikkal való „belterjes” foglalkozás. Az utóbbi időben bizony nem kis nosztalgiával gondolok arra, hogy a tanszékünkön jelenleg működő diákkör valószínűleg hosszú időre az utolsó, amit szervezhetünk: Alternatív szemináriumaink elvesztése — az eddigi tapasztalatok szerint — alapjában ássa ugyanígy alá újabb diákköröink lehetőségét. Ez azonban már szubjektív mozzanat, de a kérdésről szólva mégis kíváncsított belőlem.

Berend T. Iván

Helyreigazítás

Az elmúlt számunkban megjelent „Elők harca, holtak emléke” című cikkben — sajnálatos félreértés következtében — nem történt említés arról, hogy a főszereplő, Yamamoto alakja kettős szereposztásban került a közönség elé. A szövegben Éless Béla alakításáról emlékeztünk meg, de ugyanakkor Kurucz Lajos fényképe látható, mint Yamamoto.

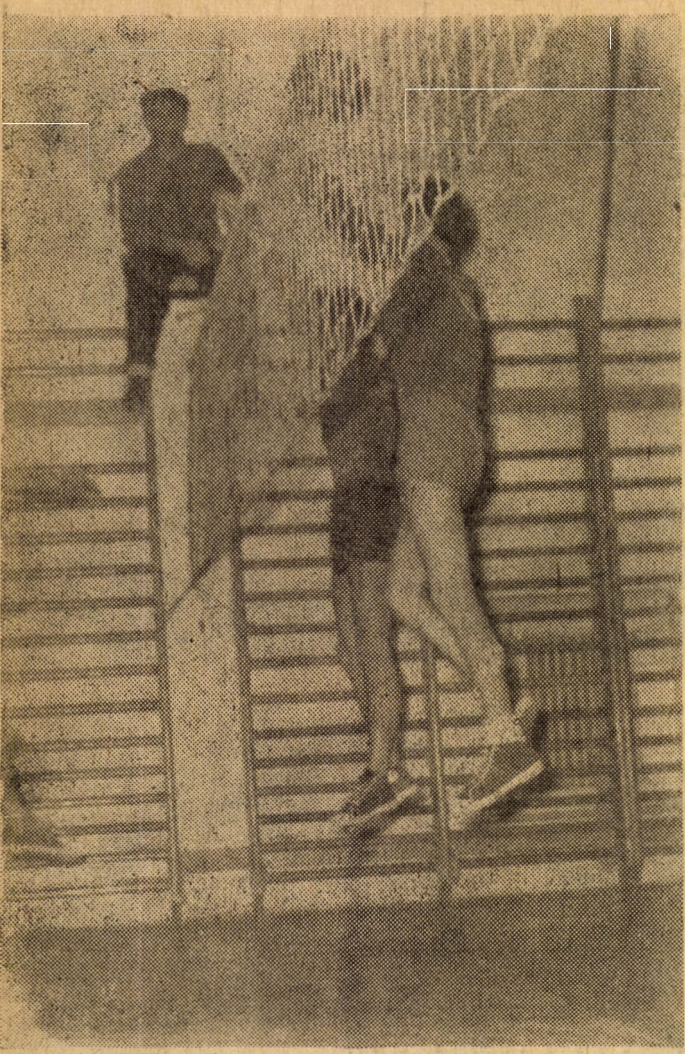
Most néhány szót szeretnék hozzáfűzni az említett cikkhez, elsősorban Kurucz Lajos alakításával kapcsolatban. Kurucz új színt vitt a darabba. Alakítása sokkal reál-

lisabb, Yamamoto alakja sokkal elhízottabb volt. Jobban beleéltte magát a szokatlan japán környezetbe és gondolatvilágba, ezért sikerültebb volt alakítása is.

Általában az egész második előadás jobban sikerült az előzőnél és reméljük, hogy olvasóink közül is mind többen megtekintik e színművet.

Szerkesztőség

Tavaszi rajt előtt a röplabdások!

Rövidesen megkezdődik a bajnoki küzdelem a röplabdásoknál is. Jelenleg a főiskolai bajnokságra folynak az előkészületek. Férficsapatunk első ellenfele a Győri TK csapata volt, de az ellenfél viszályozott, így játék nélkül jutottunk a 16 közé. Itt a Sopron — Mosonmagyaróvár mérkőzés győztesével kerülünk szembe. Reálisan értékelve lehetőségeinket, csupán a tavalyi győztes, az NB I-es DEAC lenne az ellenfelünk, s itt már nincs sok esélyünk.

Csapatunk játékosai mindegyik meg fognak tenni, hogy minél jobban szerepeljenek.

A Bp. bajnokság tavaszi rajtja csak áprilisban lesz. Itt is szeretnénk minél jobban helytállni. Célunk, hogy az első három között végezzünk.

Női csapatom a főiskolai bajnokságban Jászberény csapatával mérkőzik először. Remélem, jól szerepelnek lányaink.

Weitz Tamás

Nem nálunk történt?

A hátam mögött sutlagonak, de a szemembe...

Szakszervezeti választások

A napokban választják meg az új szakszervezeti vezetőséget. A választások érdekessége, hogy az elnök mellé tikkart is választanak újra, valamint azokra a területekre, ahol a munkakörülmények megkívánják munkavédelmi felelőst állítanak. Újszerű lesz szakszervezetünk munkájában, hogy az olyan fontos feladatokat, mint az üdültetés, segélyezés, étkeztetés, nyugdíj és SZTK-ügyek nem egyetlen ember, hanem kislétszámú bizottság intézi majd.

Oedipus király

Régen nem látott nagyszerű előadás — röviden ennyiben lehetne összegezni a látottakat. A közel háromszereves tragédia Marton Endre rendezésében úgy elevenedik meg előttünk a színen, külsőségeiben egyáltalán nem zavaró korhűséggel, belső tartalmában olyan tisztán, megragadó és megdöbbentő tragikummal, hogy nehéz néhány sorban kifejezni a hatást, amelyet kivált. Babits Mihály fordítása olvasva is lebillenszerűen természetes, de az előadás, ha lehet, még többet nyújt ennél. Úgy hallgatjuk a zengő, dübörgő időmértekes sorokat, mintha mindennapjaink előbélköznapjainktól eléggé távol álló problematikája ellenére — mindvégig lekötötte az érdeklődést. Nemcsak a szenvedélyes irodalombarátokat, színházrajongókat nyűgözi le, hanem

bízzást azokat is — akik egyébként kevésbé ismerik, vagy kedvelik a klasszikus görög irodalmat.

A dráma cselekményéről nem szólva, két dolgot szeretnék csak kiemelni. Figyelemreméltóan komoly súlyt kapott az előadás folyamán az a mitoszellenes, majd hogy ateista magatartás és hangulat, amely az emberi észre hivatkozó és építő Oedipus egyik fontos jellemvonása. Ennek a momentumnak kiemelése érdekesen árnyalja a darabot, mintegy Oedipus tragédiájának másik, ki nem mondott okaként jelenve meg. Kissé szokatlan, de érdekes rendezői próbálkozás volt a kar helyenként siratódalokhoz hasonló énekeltezése, finom emlékeztetőül arra, hogy a görög tragédiák tulajdonképpen rituális, vallási szertartásokból alakultak ki.

EGY KÖZGAZDÁSZ VISSZANÉZ...

— a kórházi ágyról

Úgy kezdődött, hogy sikeresen elvégezve egyetemi tanulmányaimat a Trinitrotoluol Készítő Vállalat-hoz kerültem. Közgazdászként vettem fel, mondván, hogy később majdcsak lesz belőlem valami. Elméleti felkészültségemmel meg voltak elégedve, a gyakorlati tudásom összegyűjtése elé pedig bizalommal tekintettek. Sokat kell forgolódnom majd az üzembem, így idővel alaposan megismerem a gyártás menetét.

Rögtön belépésemmel megkérdezték azonban: „Dohányzik, fiatal ember?” Igenlő válaszom után szigorúan mondták: „Akkor nagyon vigyázzon ám, és rá ne gyújtson az üzembem valahol!”

A trinitrotoluollal nem lehet játszani. Egy szikra, és levegőbe repül minden”. Megértettem az óvatosságot és megígértem, nem lesz semmi baj. Hamarosan ott-honosan moztogtam a gyár területén, járkáltam mindenfelé. Egyik nap azonban elmélyülten szemlélődtem az üzembem. táblát pillantottam meg előttem a falon: DOHÁNYOZNI TILOS! Szórákozottan a zsebembem nyúltam, előkotorásztam a cigarettát és a gyujtást...

Aztán a kórházi ágyon tértem úrra magamhoz. Nem értettem semmit. A gyám felrobbant. De hiszen én nem is akartam rágyújtani? Hogyan történhetett hát akkor?

Az orvosok keresztkérdések tüzebe fogták a körülményeket illetően. Semmi eredmény. Végül az egyik azt kérdezte: „Régebben, mielőtt az üzembem került volna, dohányzás közben nem volt véletlenül maga előtt mindig egy tárgy, egy tábla vagy ilyesmi... tudja, ami itt az üzembem is megvolt, a robbanás közelében...? „Dehogyan nem — kaptam észbe — hát persze, mindig ott volt az orrom előtt a falon a DOHÁNYOZNI TILOS! tábla az egyetememen... négy éven keresztül.”

Oh, milyen csodálatos az ember feltételes reflexei!

— ki —

Közdázdsziker az orosz nyelvű szellemi vetélkedőn

Baráti estet rendezett a IX. kerületi MSZBT a Magyar-Szovjet Barátság Házában, a Vörös Hadsereg megalkulásának évfordulójára alkalmból. Mivel néhány tolmács megbetegedett, egyetemenk nyelvi tanszékétől kért

tek segítséget. Keselye Fedor elvtárs öt másodéves hallgatóhoz továbbította a kérést.

A négy tolmácsjelölt és riportert megjelent a Gorkij fasori palotában, ahol a műsor estet szervezték. Az összejövetel első részében híres monológokat hallottunk magyarul — ismert magyar színész előadásában. A műsor második felében egy hazánkban vendégszereplő szovjet énekesnő lépett fel.

Később szellemi vetélkedő következett, s ez szép közdázdszikerrel zárult. A versenyt szellemi toto formájában bonyolították le. A 12 kérdésre három közül kellett a helyes feleletet kiválasztani. A találatokat pontszerűen értékelték. A kiosztott díjak (egy üveg pezsgő, egy üveg bor és csokoládé) növelték az aktivitást.

Sikerként könyvelhető el, hogy az első három helyre közdázdsziker került. Találatlalatot egyedül Szegedi Iván, a külker II/2-es csoport tagja ért el. Győzelmé után a következőket mondta: Nagyon örülök az első helynek, de még jobban annak, hogy ezzel a versennyel is lehetőségem nyílt nyelvtudásomat tökéletesíteni, jó lenne, ha rendszeressé válnának az ilyen találkozók.

Szilágyi György a második helyen végzett, Hajek József, a harmadik helyezes. 11 találatot ért el. Ők sajnos, nem tudták, hogy a Lomonoszov egyetem, az Ukrajna-szálló, vagy a Laki-hegyi adó magasabb? (Megsúgjuk: a rádióadó.)

A szellemi kultúra után a tánc kulturát ápoltuk és úgy hiszem, ebben sem maradtunk le. Éjjelkor azzal búcsúztunk a szovjet elvtársaktól, hogy rendszeressé tesszük ezeket a találkozókat. Reméljük, ez sikerül is.

Szentmáry

Bíróági gyakorlat, új jegyzet kell, enyhék a vizsgára bocsátás feltételei

Az oktatási reformbizottság munkájáról

Még a félév előtt összehívták az egyes szakok reorg-bizottság felelőseit, hogy megbeszéljék a feladatokat. A munka első lépéseként konkrét kérdések alapján (tananyag megszerzésének lehetőségei, javaslat a tárgy oktatásának időpontjára, átfedések sub.) történt meg egy-egy tárgy „kiértékelése”, problémáinak felvetése, és a bevált módszerek ismertetése is.

Milyen összkép alakult ki például az egyes szaktárgyak alapján a harmadik évfolyam általános karon?

Közös vonás, hogy a tananyag (tankönyv, jegyzet vagy kötelező irodalom) megszerzésével és a tanszék részéről történő segítségnyújtással kapcsolatban nem volt különösebb baj, annál több probléma merült fel a jegyzetek anyagára és az oktatás időpontjára vonatkozóan. Így természetesen itt hangzott el a legtöbb javaslat is.

Az elmélet és gyakorlat összekapcsolását hangsúlyozták a tanári „A” szakosok és azt kérik, hogy minél gyakrabban járhasanak a bíróságira, mert ezáltal elméleti jogi tudásukat is szélesíteni tudják. A tanári „B”-szak egyéves pedagógiai-kollégiájának alapvető tananyaga szovjet tankönyv — ezenkívül pedagógiai tanulmányok, Makarenko: Új ember kovácsa és Igor és társai is szerepelnek a kötelező anyagban. Az előadások is különböznek a tankönyv anyagától, véleményük szerint hasznos lenne egy új, egységes jegyzet megjelentetése.

Egybehangzóan nyilatkoznak a pénzügyesek és számvitelesek az egyes könyvviteli tárgyak oktatásának időpontjéről. Túlzottan tartják három ágazati könyvvitel egy félévben való leadását összehasonlítva például a könyvvitel elmélet egyéves időtartamával. A pénzügyszakon pedig az elemzés és a terjed-

mes ipari könyvvitel közé két féléves, a szigorathoz nem kapcsolódó anyagot iktattak be. Számvitelen is féléves „kiesés” van a két tárgy között. Meglehető bírálat: túl enyhék a vizsgárbocsátás feltételei. Ugyanis nem volt ellenőrző zárthelyi dolgozat és a tárgy jellegéből következően ez is közre játszott a gyengébb vizsgaeredményekben.

Érdekes rendszer valósult meg politikai gazdaságtanból az általános szakon. A kisebb vizsgával felérő beszámoló (szeminárium helyett) folyamatos készülést követelt. Négy-öt hallgató alaposabban tudott megvitatni speciális problémákat és így sikerült megoldani a jegyzet átfedésekből, ismétlődésekből származó lazaságát, amelyet a szerkesztés hiánya okozott.

A következő lépésfok az általános tárgyak (például tudományos szocializmus) problémái, amelyeket közösen lehet megvitatni. Úgy gondoljuk, hogy mindenkit érintő kérdésekről van szó, ezért szívesen fogadjuk az alapos és tárgyilagos hozzászólásokat is.

V. G.

BATES:

Jó széllel francia partra

A regény a második világháború idején játszódik Franciaországban. Bates biztos kézzel rajzol hiteles képet a háborús Franciaországról, a németek által megszállott terület félelmet keltő, fojtó légköréről, a francia ellenállás hősi küzdelmeiről. (Szépirodalmi Kiadó)

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX., Dimitrov tér 6.
Telefon: 186—850/138 m.
Szerkesztő: Bögre Katalin
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készült a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetenként

Az első tavaszi nap

Nem tudom pontosan, hány órákor kellett volna március 21-én a tavasznak beköszöntenie, de annyi biztos, hogy este tízkor még nem volt itt. Zimankós januárban éreztük magunkat. A vastag hótakaró mindent belepött. Kilépvé az egyetem kapuján, belecsep-pelve a fagyos tébbe, ránéztem a járdá szélen álló padra. Nevetni kezdtem. Na, nem — nem egy megfagyott pár üldögélt rajta, hanem valami optimista lélek gondosan rajzolt betüket vésett a tizenötös hórétegre és a padon ott díszelget a sokatmondó szöveg: TAVASZ.

Szintén az első tavaszi napon nyílt meg a modern táncklub egyetemünkön. A hőmérséklet itt viszont valóban tavaszi volt — mármint a táncteremben. A KISZ-klub új kezdeményezésére meglepően sokan, 65-en jelentkeztek. Közülük a fiúk vannak többségben, de ez nem zavarja a hangulatos táncoktatást. Szivderítő jelenet, midőn két fiú arról vitatkozik, melyikük legyen a lány.

A Veres Pálné utcai kollégiumban is várták a tavaszt.

F. — G.

Hörablás

Már hosszabb ideje figyelem érdeklődve az olvasóteremhez vezető folyosón elhelyezett MTI Képes Híradó sorsának alakulását. Feltűnt nekem a hetenként megjelenő sorozat egyes képeinek hűtlensége. Persze mit fájjon az ember feje emiatt! Az egyik kép ilyen, a másik olyan. Nem lehetnek egyformák és nem várható ugyanazt mind egyiktől egy teljes héten át való kitarthatóságára kárhözható tábla mellett. A dolog mégis izgatott, ezért figyelni kezdtem az elvándorló képek természetét.

Óriási tudományos felfedezésre jutottam. Eszrevettem, hogy sztochasztikus kapcsolat van a képek tartalma és azok mobil, illetve immobil jellege között. Először a kitartó képeket figyeltem és elemeztem. Mi lehet a hűség titka? Talán a világérettség — gondoltam. E tekintetben azonban sehogy sem tudtam közös nevezőre hozni a ta-

nanarivei tömegtűntetését, a kilencemeletes modern lakóházat, a 80. születésnapját ünneplő orvosprofesszort és a legújabb típusú univerzális talajgyálat. Hipotéziseim sorra megdőlétek, ezért elhatároztam, más úton közelítem meg a problémát — a hűtlenség oldaláról. Kutatásaim hamarosan eredményre vezettek. Kiderült, hogy valamennyi el-tűnt kép nőt, mégpedig rendszerint csinos nőt ábrázolt. Véletlenül sem férfit vagy valami semleges nemű természet-tudományi jelenséget! Így már érthető.

Mindig a nőekkel van baj. Még fotópapír alakban is hűtlenek. A Képes Híradó titkát ezzel megoldottam is tekinthetem volna. Felületen, szubjektív ítéletemen azonban felülemelkedett tudományos szemléletem. Tovább kutattam és igen szoros pozitív korrelációt állapítottam meg a hűlyek táblán való tartózkodási ideje (nap, óra, perc) és

ruházatuk volumene (estélyi ruha, pulóver+short, egyszerűs fűrdőruha, kétrészes fűrdőruha... és így tovább) között. A korreláció mögött meghúzódó okozati tényezőkre; a probléma teljes megjejtésére mégsem tudtam elvergődni. Szinte semmi reményem nem volt. A véletlen azonban kegyes volt hozzám.

Március 15-én kitétték a Képes Hír-adó legfrissebb képsorozatát. Rögtön felfigyeltem egy hölgyre, aki az anyagtakarékosági mozgalom keretében készített legújabb fűrdőruha-költeményt (epigrammát) népszerűsítette. Rövid korrelációs fejszámolást végeztem. A ruha mennyisége (azaz terjedelme) alapján a hölgynek kb. két óra múlva meg kell szöknie — állapítottam meg délután fél 5-kor — de most majd lesbe állok, hátha meg tudom állapítani a szökés okát. Türelmesen várok. 6 óra körül fázni kezdtem. Március közepé volt, ám odakint zord

tél tombolt és a folyosón is huzat söpört végig. Ránéztem a Képes Híradóra, s lám a nő is fázott. Nem is csoda ekkora! Nem is csoda ekkora! Néztam a képet és elkezdtem sajnálni. „Nem is lehet ezt így sokáig kibírni. Mindjárt megfagy szegény! Jaj, nem is bírom nézni tovább. És én itt állok mellette s még csak nem is segíthetek rajta. Azaz dehogynem! Beteszem őt a kabátom alá. Micsoda kinczús kitenni valakit ilyen lenge öltözékben a folyósóra. De ne félj, nálam jó helyen lesz!”

E nemes cselekedetet végrehajtva egy-szeriben megoldottam a tudományos problémát is. Hiszen minél kevesebb ruha van valakín, annál rövidebb ideig bírja elviselni a hideget és annál hamarabb akad egy gyöngéd, nemeslelkű, segítőkész altruista, aki melegebb tájakra viszi a didergő, gyámolttan, hiányos öltözetű... fényképeket.

— ki —